ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Pavla Telce a soudců Mgr. Bronislava Berana a JUDr. Markéty Pokorné ve věci

žalobkyně: **Oswald Invest a. s.**, IČO 05314585
sídlem V drahách 39, 783 14 Bohuňovice
zastoupená advokátem Mgr. Markem Hejdukem
sídlem Jugoslávská 620/29, 120 00 Praha 2-Vinohrady

proti
žalované: **CETIN a. s.**, IČO 04084063
sídlem Českomoravská 2510/19, 190 00 Praha
zastoupená advokátem Mgr. Ing. Pavlem Kejlou
sídlem Washingtonova 1624/5, 110 00 Praha

o vyklizení, k odvolání žalobkyně proti rozsudku Okresního soudu v Olomouci ze dne 18. 5. 2023, č. j. 16 C 211/2021-252,

takto:

I. Rozsudek okresního soudu **se** výroku I. **potvrzuje**.

II. Rozsudek okresního soudu **se** výroku II. **mění** tak, že žalobkyně je povinna zaplatit žalované náhradu nákladů řízení před okresním soudem ve výši 39.521,20 Kč, do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalované.

III. Žalobkyně **je povinna** zaplatit žalované plnou náhradu nákladů odvolacího řízení ve výši 11.670,50 Kč, do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalované.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem (v pořadí druhým) okresní soud zamítl žalobu, kterou se žalobkyně domáhala, aby žalovaná byla povinna do 15 dnů ode dne právní moci rozsudku vyklidit místnost

Shodu s prvopisem potvrzuje Martina Malá.

užívanou žalovanou pro provozování telekomunikačního zařízení nacházející se v přízemí jihovýchodního rohu stavby č. p. xxx, která je součástí pozemku parc. č. st. xxx nacházejícího se v katastrálním území Bohuňovice, obec Bohuňovice s tím, že jde o místnost o rozměrech přibližně 2 976 mm x 3 960 mm a místnost se nachází po vstupu do budovy východním vchodem v levé části budovy (výrok I.); o nákladech řízení pak okresní soud rozhodl tak, že žalobkyni uložil povinnost zaplatit žalované náhradu nákladů řízení v částce 42.078,05 Kč k rukám zástupce žalované, do 3 dnů od právní moci rozsudku. Uvedeným způsobem okresní soud rozhodl o žalobě, v níž žalobkyně tvrdila, že je vlastníkem budovy, v jejímž přízemí žalovaná užívá prostory, které brání žalobkyni v nerušeném užívání budovy, přičemž zpochybňovala, že by žalobkyni k užívání svědčil jakýkoliv právní titul, a to konkrétně nájemní smlouva či zákonné věcné břemeno. Okresní soud po projednání věci dospěl k závěru, že žalované k užívání vymezené části budovy žalobkyně svědčí zákonné věcné břemeno vzniklé podle § 12 odst. 1 zákona č. 110/1964 Sb., o telekomunikacích, které zůstalo zachováno i v poměrech zákona č. 151/2000 Sb., o telekomunikacích a změně dalších zákonů. Uzavřel, že v předmětné části budovy je umístěna telefonní ústředna, naposledy vyměněná v roce 1997 a řešil otázku, zda tato je součástí telekomunikačního vedení. Za telekomunikační vedení je třeba podle okresního soudu považovat nejen vedení nadzemní a podzemní, ale také telekomunikační zařízení, která umožňují přepravu informací mezi koncovými body sítě. Protože telefonní ústředna je napojena na telekomunikační kabely, které jsou v ústředně ukončeny, uzavřel, že tato je součástí telekomunikačního vedení a že tak ve vztahu k umístění tohoto zařízení v předmětné budově vzniklo zákonné věcné břemeno. Podle okresní soudu nebylo možno dospět k jinému závěru, neboť je nutno posuzovat telekomunikační vedení v návaznosti na další telekomunikační zařízení, telekomunikační síť uvedenou v oddíle I dříve platného zákona o telekomunikacích, když by nedávalo žádný smysl, aby věcné břemeno mohlo vzniknout pouze k telekomunikačnímu vedení, ale k dalším zařízením, které na toto vedení navazují, by věcné břemeno vzniknout nemohlo, protože účelem těchto zařízení a telekomunikační sítě je soubor telekomunikačních zařízení, který dovoluje přepravu informací mezi koncovými body sítě. Uvedený závěr pak podle okresního soudu vyplývá z logického výkladů původního telekomunikačního zákona a odůvodňuje závěr, že ve vztahu k předmětné telefonní ústředně došlo ke vzniku věcného břemene a žalovaná má tedy oprávnění ve veřejném zájmu vstupovat do předmětné nemovitosti při zajištění provozu předmětné ústředny. Poukázal na to, že jeho závěr koresponduje se závěrem vyplývajícím z rozhodnutí Krajského soudu v Brně ve věci sp. zn. 54 Co 587/2016, kde byla řešena obdobná otázka ve vztahu k zařízení označovanému jako trať ový rozvaděč. Odmítl argumentaci žalobkyně, že ke vzniku zákonného věcného břemene bylo třeba ze strany tehdejší organizace spojů předchozího oznámení vlastníkovi nemovitosti, když tato otázka byla vyřešena v rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 16. 3. 2021, sp. zn. III. ÚS 2498/19 tak, že ke vzniku zákonného věcného břemene nebylo třeba splnění jakýchkoliv dalších povinností, když toto vzniklo přímo ze zákona. Nad rámec uvedeného se k části alternativní procesní obrany žalované vyjádřil tak, že nepřisvědčil její úvaze o případném vzniku věcného břemene jeho vydržením či mimořádným vydržením dle §1095 OZ, které odůvodnil způsobem vyplývajícím z bodu 28. písemného odůvodnění napadeného rozsudku. O nákladech řízení pak rozhodl dle ust. § 142 odst. 1 o. s. ř. a tuto přiznal procesně úspěšné žalované.

2. Proti uvedenému rozsudku brojí odvoláním žalovaná, domáhajíc se jeho změny tak, že žalované bude uložena povinnost předmětnou část budovy žalobkyně vyklidit a současně bude žalovaná zavázána k náhradě nákladů řízení ve prospěch žalobkyně. Za nesprávný považuje závěr okresního soudu o tom, že ústředna umístěná v budově žalobkyně je součástí telekomunikačního vedení (ve smyslu § 12 odst. 1 písm. a) zákona č. 110/1964 Sb., o telekomunikacích /dále také jako původní telekomunikační zákon/), na což navazuje nesprávné právní posouzení toho, že žalované svědčí zákonné věcné břemeno. Podle žalobkyně ústřednu nelze považovat za „součást“ nadzemního a podzemního telekomunikačního vedení ve smyslu původního telekomunikační zákona. Tento závěr je totiž v přímém a zjevném rozporu s jeho zněním a zněním souvisejících zákonů, resp. s jazykovým, logickým i systematickým výkladem předmětných právních norem, které jsou ve vztahu

k obecným normám občanského práva *lex specialis*. Aplikací obecných ustanovení občanského zákoníku a následným výkladem norem zákona o telekomunikacích v rozporu s jejich samotným zněním (viz níže) se soud prvního stupně dopustil nadbytečného a nepřípustného dotváření práva. Ustanovení § 12 odst. 1 písm. a) původního telekomunikační zákon hovoří o oprávnění organizací spojů na cizích nemovitostech zřizovat a provozovat nadzemní a podzemní telekomunikační vedení a opěrné a vytyčovací body, § 12 odst. 1 písm. b) hovoří obecně o projektování, zřizování, provozu, opravách, změnách nebo odstraňování telekomunikačního zařízení a § 12 odst. 1 písm. c) pak zakotvuje oprávnění provádět nezbytné úpravy půdy a jejího porostu; zvláště odstraňovat stromoví překážející telekomunikačnímu vedení. Pojem „telekomunikační vedení" tak byl dle žalobkyně v rámci zákona o telekomunikacích zjevně používán svébytně a odlišně od pojmu „telekomunikační zařízení", resp. byl jeho podmnožinou, když podle definice tohoto pojmu zakotvené v § 1 zákona o telekomunikacích jsou telekomunikačními zařízeními „*zařízení k dopravě zpráv, údajů (dat), obrazů a návěští pomocí elektrické energie, zejména drátový telegraf a telefon, radiotelegraf a radiotelefon, vysílací a přijímací zařízení rozhlasová a televizní a jiná vysílací a přijímací rádiová, popřípadě světelná zařízení*". Soud prvního stupně přitom tento názor zjevně přijal, když uvedl, že „*je nutno posuzovat telekomunikační vedení v návaznosti na další telekomunikační zařízení*". V tomto směru je pak i s pojmy „telefonní ústředna" a „vedení", které lze oba zahrnout pod množinu „telekomunikačních zařízení", v zákoně o telekomunikacích pracováno samostatně – příkladem v rámci definice telekomunikační sítě podle § 2 odst. 2 zákona o telekomunikacích, podle níž do této sítě náležely zejména „*místní a meziměstské telefonní sítě se zesilovacími stanicemi, telefonními ústřednami, hovornami, příslušnými vedeními a účastnickými stanicemi, telegrafní síť včetně dálnopisné účastnické sítě s příslušnými ústřednami, okruhy (vedeními) a stanicemi*". V praxi si tedy telekomunikační síť ve znění zákona o telekomunikacích lze představit tak, že tato síť byla tvořena jednotlivými telekomunikačními zařízeními, jako byly např. právě telekomunikační vedení a telekomunikační ústředny apod. Z textace jednotlivých oprávnění podle § 12 odst. 1 zákona o telekomunikacích je tedy zřejmé, že zákonodárce cíleně rozlišoval pojmy „telekomunikační zařízení" jako pojem nadřazený (viz písm. b) komentovaného ustanovení) a „telekomunikační vedení" jako pojem podřazený (viz písm. a) a c) komentovaného ustanovení) a ve vztahu ke každému z těchto pojmů stanovil organizacím spojů jiný rozsah oprávnění, resp. omezení práv třetích osob ve veřejném zájmu. Uvedené podporuje i fakt, že rozsáhlá novelizace zákona o telekomunikacích zákonem č. 150/1992 Sb. toto cílené rozdělení oprávnění ve vztahu k telekomunikačnímu vedení, resp. telekomunikačnímu zařízení, zachovala. Podle žalobkyně cílem zákonodárce při tvorbě zákona o telekomunikacích tedy zjevně bylo omezit oprávnění zřizovat a provozovat na cizích nemovitostech (pozemcích) pouze telekomunikační vedení a potřebné opěrné a vytyčovací body, a nikoliv právě např. telefonní ústředny, které jsou svébytnými telekomunikačními zařízeními odlišnými od telekomunikačních vedení. Jiný závěr by postrádal smysl a implikoval by, že by tyto pojmy bylo možno bez ohledu na výslovné znění zákona libovolně zaměňovat, což by však nepřípustně odporovalo samotnému znění a smyslu a účelu zákona. Zmíněná diferenciace oprávnění ve vztahu k jednotlivým částem telekomunikační sítě totiž podle názoru žalobkyně dává smysl i z hlediska rozsahu zásahu do vlastnického práva třetích osob. Zákon o telekomunikacích je konstruován logicky a správně reflektuje fakt, že zřizování telekomunikačního vedení na pozemcích vně budov dramaticky méně invazivně zasahuje do soukromého vlastnictví než zřizování telekomunikačních zařízeních uvnitř budov. Žalované, resp. jejím právním předchůdcům přitom nic nebránilo, aby zařízení typu ústředny za účinnosti původního zákona o telekomunikacích umisťovali uvnitř budov po dohodě s jejich vlastníky (tak, jak to ostatně výslovně umožňovaly později platné telekomunikační zákony), případě na pozemcích nebo v objektech ve vlastnictví státu. Žalobkyně má ostatně za to, že přesně k této situaci došlo i v případě ústředny, když předchozí vlastník budovy s právním předchůdcem žalovaného uzavřel dne 1. 4. 1994 nájemní smlouvu, jejímž předmětem byl nájem právě těch prostor v budově, v nichž byla ústředna umístěna, a to právě za účelem „*provozu telefonní ústředny*". Podle žalobkyně okresním soudem přijatý výklady ústředny jako součásti telekomunikačního vedení vede k závěru, že pod pojem telekomunikačního vedení lze zahrnout prakticky veškerá

zařízení napojená na „telekomunikační kabely“, která jsou součástí telekomunikační sítě ve smyslu § 1 zákona o telekomunikacích, neboť všechna tato zařízení *de facto* slouží k přepravě informací mezi koncovými body sítě (což je právě účelem telekomunikační sítě). Pak by ovšem jakékoliv rozlišování pojmů jako telekomunikační síť, telekomunikační vedení a telekomunikační zařízení, které zákonodárce v zákoně o telekomunikacích uplatňoval, zcela ztrácelo smysl. O to více podle žalobkyně postrádá výklad soudu prvního stupně logiku právě v poměrech řešeného ustanovení § 12 odst. 1 zákona o telekomunikacích, kde je zjevně rozlišováno mezi právě mezi pojmy telekomunikační vedení a telekomunikační zařízení. Podle názoru žalobkyně je nepřípustné v rozporu se zněním zákona libovolně a účelově zahrnovat do definice telekomunikačního vedení i další svébytná telekomunikační zařízení jenom na základě konstatování, že takovéto zařízení je napojeno na telekomunikační kabely a v kontextu telekomunikační sítě slouží k přepravě informací. Podle žalobkyně pak způsob výkladu původního telekomunikačního zákona, jak je přijal okresní soud, je v rozporu s požadavkem na ústavně konformní výklad právních norem, jak byl tento princip vyložen např. v nálezu ze dne 12. 3. 2019, III. ÚS 3680/17, neboť pokud okresní soud argumentuje veřejným zájmem na nutnosti zřízení zákonného věcného břemene i na jiné části telekomunikační sítě než na telekomunikační vedení, pak nejen že zcela pomíjí výslovné znění zákona o telekomunikacích, ale rovněž nebere v úvahu možnost zásahu do ústavně zaručených práv třetích osob podstatně méně invazivním způsobem (např. možností dohody s vlastníkem dotčené nemovitosti nebo vyhledání jiného vhodného objektu ve vlastnictví státu). Podle žalobkyně v posuzované věci okresní soud nepřípadně odkazuje na rozhodnutí Krajského soudu v Brně (viz shora), když podle jejího názoru jsou zařízení, a to telefonní ústředna a rozvaděč zcela odlišná technická zařízení a když rovněž skutkové okolnosti a právní souvislosti byly odlišné (existence územního rozhodnutí, souhlas vlastníka, postup podle současného telekomunikačního zákona). Rovněž žalobkyně nesouhlasila se způsobem interpretace nálezu Ústavního soudu III. ÚS 2498/19, jak jej měl okresní soud učinit, tedy, že „*ke vzniku zákonného věcného břemene není nutné splnění jakýchkoliv dalších povinností*“, když tento závěr z citovaného rozhodnutí nelze učinit. Podle žalobkyně Ústavní soud v předmětném nálezu toliko konstatoval, že vzniku zákonného věcného břemene nebrání skutečnost, že před zahájením výkonu oprávnění odpovídajících věcnému břemeni nebyli vlastníci dotčených nemovitostí notifikováni podle § 12 odst. 2 původního zákona o telekomunikacích. Povinnost obstarání souhlasu stavebního úřadu dle § 17 odst. 2 zákona o telekomunikacích při stavbách telekomunikačního vedení je přitom povinností svébytnou a zcela odlišnou od povinnosti notifikace vlastníků dle § 12 odst. 2 zákona o telekomunikacích, přičemž v tomto řízení nebylo prokázáno, že žalovaná svou povinnost podle § 17 odst. 2 tohoto zákona skutečně splnil. Tuto okolnost soud prvního stupně ve svém rozhodnutí zcela pominul zohlednit, což v důsledku vedlo k nesprávnému závěru ohledně existence zákonného věcného břemene a zamítnutí žaloby. Všechny výše uvedené okolnosti je pak nutno podle žalobkyně posuzovat v kontextu existence nájemní smlouvy, na jejímž základě pronajímal předchozí vlastník budovy – Česká spořitelna, a. s. – předmětné nebytové prostory v přízemí budovy právním předchůdcům žalované právě za účelem provozu telefonní ústředny, a to mezi lety 1994 až 2008 (nájem skončil současně s ukončením nájemním smlouvy její výpovědí žalobkyní ke dni 31. 12. 2008). Právní předchůdce žalobkyně přitom zjevně ani při uzavírání nájemní smlouvy, ani po dobu více než 14 let jejího trvání nesdělil České spořitelně, že ve vztahu k pronajatému prostoru jí má svědčit zákonné věcné břemeno, a nadto po celou dobu nájmu hradil vlastníkovi budovy sjednané nájemné. Pokud by tedy věcné břemeno ve vztahu k ústředně na budově skutečně vzniklo, neměl by právní předchůdce žalovaného jako profesionál v oboru jakýkoliv důvod nájemní smlouvu a její dodatky uzavírat a jistě by o této skutečnosti tehdejšího vlastníka budovy informoval. Ani tuto skutečnost nicméně soud prvního stupně ve svých závěrech nezohlednil. Dále žalobkyně namítala, že okresní soud se omezil toliko na konstatování, že mělo ve vztahu k původní telefonní ústředně umístěné v budově vzniknout nejpozději zkraje 90. let minulého století, tedy za účinnost zákona o telekomunikacích, vzniknout věcné břemeno dle § 12 tohoto zákona. Soud však v návaznosti na toto konstatování zcela pominul zohlednit okolnost výměny telefonní ústředny za digitální v roce

1997, tedy zejména zda – pokud mělo na budově existovat věcné břemeno již předtím – došlo k „obnovení“ tohoto břemene tím, že došlo k výměně jednoho telekomunikačního zařízení za druhé, případně zda žalovaná splnila veškeré zákonné povinnosti, které umístění ústředny do budovy obnášejí (např. notifikace vlastníka dle § 12 odst. 2 nebo předložení plánu stavebnímu úřadu dle § 17 odst. 2 zákona o telekomunikacích). Závěrem podaného odvolání žalobkyně uváděla, že se svou žalobou nedomáhala určení, zda tu věcné břemeno je, či není, ale domáhala se vyklizení prostor v budově užívaných v současné době žalovanou (podle názoru žalobkyně neoprávněně). Okresní soud se však v rozsudku co do zjištění ohledně skutkového stavu věci spokojil s konstatováním, že věcné břemeno vzniklo k původní telefonní ústředně a následně r. 1997 byla tato ústředna nahrazena digitální technologií. Mezitím však uběhlo dlouhých 25 let a v řízení dosud nebylo uspokojivě prokázáno, jaký typ zařízení se v budově nachází nyní. Žalobkyni není známo, co je v současnosti skutečně umístěno uvnitř prostor užívaných žalovanou v budově, neboť od těchto prostor nemá klíče a žalovaná jí přístup do těchto prostor neumožňuje. S ohledem na překotný vývoj telekomunikační a digitální techniky za posledních několik desetiletí přitom žalobkyně silně pochybuje, že by k obsluze telekomunikačních potřeb obyvatel Bohuňovic byla i nadále potřeba zařízení stejné kapacity a velikosti jako před 25 lety a žalovaná by tak měla potřebu zabírat stále stejné prostory v budově. Soud prvního stupně se výše uvedeným vůbec nezabýval, nicméně žalobkyně ve vztahu k jím uplatněnému vyklizovacímu nároku považuje za klíčové posoudit i právě to, zda se věcné břemeno – pokud kdy na budově vzniklo – vztahuje ve stejném rozsahu na zařízení, které je v budově umístěno nyní, tedy více než 30 let po údajném umístění telefonní ústředny.

3. Žalovaná se k odvolání žalobkyně vyjádřila tak, že toto považuje za nedůvodné a navrhovala potvrzení napadeného rozhodnutí. V řízení před okresním soudem bylo podle ní jednoznačně prokázáno, a to zejména ze svědeckých výpovědí, že předmětná telekomunikační ústředna a související vedení sítě elektronických komunikací (společně dále jen „Vedení SEK“) byla do budovy umístěna nejpozději na přelomu 80. a 90. let 20. století (respektive v této době byla v budově umístěn telefonní ústředna s označením ATZ, která byla v roce 1997 nahrazena ústřednou digitální), což bylo dle jejího názoru mezi účastníky i nesporné, přičemž aktuálně je v budově umístěna digitální telekomunikační ústředna, 4 optické kabely, 7 metalických kabelů a vnitřní rozvody. Vedení SEK, jež je v budově provozováno, představuje telekomunikační zařízení, které spolu s přístupovým vedením tvoří významnou součást místní veřejné telekomunikační sítě a je žalovanou provozováno na základě licence udělené Českým telekomunikačním úřadem a ve veřejném zájmu s tím, že prostřednictvím Vedení SEK byly a nadále jsou v obci Bohuňovice a přilehlém okolí provozovány telekomunikační (telefonní) služby a Vedení SEK (vč. předmětné ústředny) tak bylo a je využíváno ze strany široké veřejnosti. S ohledem na dobu uložení Vedení SEK do Budovy je nutné na daný případ aplikovat příslušná ustanovení původního telekomunikačního zákona, což ostatně správně okresní soud provedl. V ust. § 12 odst. 1 a 3 uvedeného zákona je zakotveno tzv. zákonné věcné břemeno, na základě kterého je žalovaná, coby provozovatel Vedení SEK, oprávněna užívat cizí nemovitosti, tj. rovněž budovu žalobkyně. Ve shodě s okresním soudem žalovaná z citovaného nálezu Ústavního soudu dovozuje, že ke vzniku zákonného věcného břemene není třeba splnění jakýchkoliv dalších povinností. Obdobný závěr pak ve své rozhodovací praxi převzal i Nejvyšší soud, který v usnesení ze dne 30. 5. 2023, č. j. 22 Cdo 10/2023-211, i s odkazem na právě citovaný nález Ústavního soudu, závěroval, že podle § 12 původního telekomunikačního zákona zřizovat a provozovat na cizích nemovitostech nadzemní i podzemní telekomunikační vedení přímo ex lege, tedy z hlediska zákona o telekomunikacích nepodmíněně. Zejména to znamená, že vznik práva nebyl vázán na splnění podmínky v podobě uvědomění vlastníka či uživatele dotčené nemovitosti oprávněnou osobou o zahájení výkonu takového oprávnění postupem dle § 12 odst. 2 zákona o telekomunikacích, ale ani na splnění jiných podmínek. Nemůže tedy obstát dle žalované námitka žalobkyně o tom, že ke vzniku zákonného věcného břemene bylo třeba splnění jakýchkoliv podmínek (včetně předložení souhlasu stavebního úřadu s plánem určujícím polohu vedení dle § 17 odst. 2 původního

telekomunikačního zákona). Žalovaná považuje za správný právní závěr okresního soudu o tom, že telefonní ústředna je součástí telekomunikačního vedení a že tak vzniklo zákonné věcné břemeno k budově dnes ve vlastnictví žalobkyně. Odkazovala na již zmiňované rozhodnutí Krajského soudu v Brně, který řešil obdobnou otázku ve vztahu k traťovému rozvaděči. Podle žalované traťový rozvaděč a telekomunikační ústředna jsou funkčně i kapacitně zcela obdobná zařízení. Traťový rozvaděč plní obdobnou funkci jako telekomunikační ústředna, tj. přijímá telekomunikační signál, který dále šíří s tím, že k tomuto využívá telekomunikační kabely, které jsou do něj fyzicky připojeny. Funkčnost telekomunikačních kabelů je zcela závislá na jejich zapojení do ústředny či rozvaděče a stejně tak funkčnost traťového rozvaděče či ústředny je podmíněna jejich napojením na telekomunikační kabely, přičemž k těmto zcela logickým závěrům správně okresní soud dospěl. Na podporu argumentace o tom, že telefonní ústřednu je třeba považovat za součást telekomunikačního vedení odkazovala na aktuální právní úprava obsaženou v zákoně č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZoEK“), kde v ust. § 104 odst. 1 ZoEK je zakotveno oprávnění podnikatele zajišťujícího veřejnou komunikační síť (dříve okresní správa spojů) zřizovat a provozovat na cizím pozemku nadzemní nebo podzemní komunikační vedení, přičemž ustanovení § 104 odst. 9 ZoEK obsahuje definici nadzemního komunikačního vedení, kterým se rozumí drátové, kabelové nebo bezdrátové vedení, včetně souvisejícího elektronického komunikačního zařízení, postavené nad zemí, vně nebo uvnitř budov s tím, že elektronickým komunikačním zařízením se dle ust. § 2 odst. 2 písm. c) ZoEK rozumí technické zařízení pro vysílání, přenos, směrování, spojování nebo příjem signálů prostřednictvím elektromagnetických vln, přičemž do výše uvedeného vymezení telekomunikační ústředna bezesporu dle žalobkyně spadá. Podnikateli zajišťujícímu veřejnou komunikační síť (tj. žalovanému) tedy i v současné době na základě aktuálně platných právních předpisů přísluší oprávnění zřizovat telekomunikační ústředny uvnitř budov. Rozdíl oproti úpravě obsažené v původním telekomunikačním zákoně, který je třeba na daný případ aplikovat, spočívá v tom, že tento zákon pracoval s institutem zákonného věcného břemene, zatímco aktuální právní úprava pracuje s institutem smlouvy o zřízení služebnosti, popřípadě vyvlastněním za náhradu. Nárok na náhradu nicméně příslušel vlastníkům i v případě vzniku zákonného věcného břemene (viz ust. § 12 odst. 4 původního telekomunikačního zákona). Nadto podle žalované s ohledem na funkční a fyzickou propojenost telekomunikačních kabelů s telekomunikační ústřednou umístěnou v budově, je nutné ústřednu považovat za součást telekomunikačního vedení i z pohledu občanského práva (§ 120 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník /dále jen obč. zák./, § 505 č. 89/2012 Sb., občanský zákoník /dále jen o. z./). Podle žalované do právní definice součásti věci zcela jistě telefonní ústředna spadá, a to ve vztahu k telekomunikačnímu vedení a telekomunikační síti, respektive síti elektronických komunikací). Dále poukazovala na ust. § 509 o. z. ve vztahu k liniovým stavbám (za které jsou považovány rovněž sítě elektronických komunikací), kde je výslovně zakotveno, že součástí liniových staveb jsou i stavby a technická zařízení, která s nimi provozně souvisí, přičemž takovým zařízením je nepochybně i telefonní ústředna. Za nepřípadnou považuje žalovaná námitku žalobkyně o ústavně nekonformním výkladu norem již jen z toho důvodu, že okresní soud v projednávané věci vycházel z nálezu Ústavního soudu, který se problematikou institutu věcných břemene ex lege přímo zabýval a neshledal na něm nic ústavně nekonformního, jak se snaží dovodit žalobkyně. Jakýkoliv rozpor s požadavkem ústavně konformního výkladu pak nemůže představovat ani zcela logický závěr okresního soudu o tom, že telekomunikační ústředna je součástí telekomunikačního vedení, jak se snaží poukazovat žalobkyně. K argumentaci žalobkyně ve vztahu k existenci nájemní smlouvy a úhrady nájemného žalovaná uváděla, že tuto považuje za bezpředmětnou. Nájemní smlouva nemohla i s ohledem na judikaturu Nejvyššího soudu platně obstát vedle zákonného věcného břemene. De facto ani de iure se tak nejedná o nájemní smlouvu jako takovou (byť je takto označena), nýbrž představuje toliko pouze smlouvu upravující náhradu nákladů. Žalovaná zdůrazňovala, že skutečnost, že žalobkyně nebyla o existenci zákonného věcného břemene informována ze strany prodávajícího, pak není pro vznik zákonného věcného břemene relevantní a nemůže již k tíži žalované, nehledě na skutečnost,

že existenci tohoto věcného břemene si žalobkyně byla vědoma, jak vyplývá z komunikace účastníků před zahájením řízení. K argumentaci žalobkyně stran výměny analogové ústředny za digitální se žalovaná vyjádřila tak, že modernizace telekomunikační ústředny a s tím spojené stavební úpravy v budově byly prováděny po předchozím souhlasu veškerých dotčených správních orgánů, jakož i souhlasu tehdejšího vlastníka budovy. V rámci této modernizace rovněž nedošlo k jakémukoliv rozšíření užívaných prostor v budově. Na existenci a trvání zákonného věcného břemene tedy ani předmětná modernizace nemohla mít vliv. Konečně žalovaná v rámci svého vyjádření setrvala na své argumentaci o možném vydržení věcného břemene.

4. Krajský soud při konstatování, že odvolání je přípustné, včasné a podané oprávněnou osobou, přezkoumal rozsudek okresního soudu v celém rozsahu, a to včetně řízení, které jeho vydání předcházelo, a dospěl k závěru, že odvolání žalobkyně není důvodné.

5. Z obsahu spisu vyplývá, že žalobou podanou u okresního soudu dne 24. 8. 2021 se žalobkyně domáhala proti žalované (mu) uložení povinnosti *„do 15 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku vyklidit veškeré jím užívané prostory ve stavbě č. p. xxx, která je součástí pozemku parc. č. st xxx nacházejícího se v katastrálním území Bohuňovice, obec Bohuňovice.“*, a to za skutkových tvrzení, že žalobkyně je vlastnicí tam uvedeného pozemku, jehož součástí je stavba (dále jen budova), přičemž mezi účastníky je dlouhodobého sporu o povaze, rozsahu a samotné existenci oprávnění žalovaného užívat prostory v budově vymezené s tím, že tímto užíváním žalovaná ruší výkon vlastnického práva žalobkyně. Podle žalobkyně žalované k užívání nesvědčí zákonné věcné břemeno dle § 12 odst. 2 původního zákona o telekomunikacích, když dle jejího názoru žalovaná (její právní předchůdce) nesplnila povinnost ve smyslu § 12 odst. 2 citovaného zákona, poukazovala na skutečnost, že právní předchůdce žalované s právním předchůdcem žalobkyně stran užívání části budovy uzavřeli dne 1. 4. 1994 nájemní smlouvu s tím, že nájemní vztah zanikl k 31. 12. 2008 výpovědí ze strany právního předchůdce žalobkyně. Podle žalobkyně tak žalované nesvědčí žádný právní důvod k užívání předmětné části budovy. Žalovaná navrhovala zamítnutí žaloby s odůvodněním, že k užívání předmětné části budovy ji svědčí právní důvod, a to zákonné věcné břemeno vzniklé dle § 12 původního zákona o telekomunikacích. Uváděla, že je vlastníkem a provozovatelem sítí elektronických komunikací (dále jen SEK) ve smyslu zák. č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích, a že v budově žalobkyně je umístěno vedení SEK sestávající z koncových bodů veřejné telekomunikační sítě, kdy se jedná telekomunikační ústřednu, 4 optické kabely, 7 metalických kabelů a vnitřní rozvody. Označované vedení SEK bylo do budovy umístěno v průběhu 70. let minulého století, původně sestávalo telekomunikačního zařízení (ústředny ATZ 63/64) a do budovy bylo umístěno v souvislosti s budováním místní telekomunikační infrastruktury. Procesní obranu žalovaná vystavěla na argumentaci, kterou ostatně uvedla opětovně v rámci vyjádření k odvolání žalobkyně, tedy že pro umístění předmětného telekomunikačního zařízení právnímu předchůdci žalované svědčilo zákonné věcné břemeno podle § 12 původního telekomunikačního zákona, k jehož vzniku nebylo třeba splnění jiných podmínek (např. notifikace původního vlastníka) a která dále trvá. K užívání předmětné části budovy žalobkyně tak žalované svědčí právní titul. Ve vztahu k žalobkyni tvrzené nájemní smlouvě a jejímu zániku žalovaná argumentovala tím, že tato smlouva nemohla být smlouvou nájemní, když vedle sebe nemohlo obstát užívání budovy na základě dříve zřízeného věcného břemena a užívání z titulu nájmu a na předmětnou smlouvu je možné nahlížet snad jen jako na smlouvu upravující náhradu nákladů v souvislosti se zákonným věcným břemenem, tedy zejména jako dohodu o úhradě energií. Dále snášela alternativní procesní obranu založenou na skutkových tvrzení směřujících k mimořádnému vydržení věcného břemene ve smyslu § 1095 o. z. či jeho vydržení v poměrech obč. zák. První jednání okresní soud nařídil na den 22. 11. 2021, které však formálně nezahájil s ohledem na to, že v rámci pokusu o smírného vyřízení věci účastníci navrhli přerušení řízení, čemuž okresní soud usnesením ze dne 3. 12. 2021, č. l. 151, vyhověl. Podáním ze dne 1. 4. 2022 navrhla žalobkyně pokračování v řízení a současně se vyjádřila tak, že dle jejího názoru podle původního telekomunikačního zákona tehdejším organizacím spojů náleželo pouze oprávnění na cizích

nemovitostech zřizovat a provozovat toliko nadzemní a podzemní telekomunikační vedení a nikoliv zařízení typu telefonní nebo digitální ústředny, že pojem telekomunikační vedení je třeba v intencích uvedeného zákona vykládat pouze jako samotné kabelové (liniové) vedení sloužící k přenosu informací a nacházející se na pozemcích a vně budov a že uzavření nájemní smlouvy v roce 1994 potvrzuje, že právní předchůdce žalované jako profesionál v oboru nepočítal s existencí věcného břemene. Žalované tedy věcné břemeno dle § 12 označovaného zákona nesvědčí, neboť právní předchůdce nebyl oprávněn uvnitř budovy umístit telefonní ústřednu. Po provedení jednání dne 26. 4. 2022, pak okresní soud dne 4. 5. 2022 ve věci vyhlásil v pořadí prvý rozsudek, kterým žalobu dle původního žalobního žádání zamítl, když toto své rozhodnutí odůvodnil shodně jako v napadeném rozhodnutí. K odvolání žalobkyně zdejší odvolací soud usnesením ze dne 25. 10. 2022, č. j. 75 Co 313/2022-225, v pořadí prvý rozsudek okresního soudu ze dne 4. 5. 2022, č. j. 16 C 211/2021-186, zrušil a věc vrátil okresnímu soudu k dalšímu řízení, neboť okresní soud projednal žalobu v situaci, kdy žalobní žádání (tzv. petit) vykazovalo vadu spočívající v neurčitosti, čímž zatížil řízení vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci a za odvolacího řízení nemohla být zjednána náprava. Usnesením ze dne 2. 2. 2023, č.l. 228, okresní soud vyzval žalobkyni k odstranění vad žaloby, na což žalobkyně reagovala podáním ze dne 17. 2. 2023, v němž upravila žalobní žádání, jehož znění následně finalizovala u jednání dne 18. 5. 2023 a v tomto znění pak bylo o věci uvedeného dne rozhodnuto.

6. Předně krajský soud považuje za správná skutková zjištění okresního soudu učiněná z jednotlivých v řízení provedených důkazů, na která pro stručnost odkazuje, s tím, že odvolací soud zopakoval dokazování výpisem z katastru nemovitostí, LV č. xxx, vedeného pro katastrální území Bohuňovice, obec Bohuňovice, z něhož zjistil, že podle stavu zápisu ke dni 23. 8. 2021 je vlastníkem pozemku p.č. xxx, jehož součástí je stavba č. p. xxx, rod. dům, (dále jen předmětná nemovitost) žalobkyně s tím, že k uvedené nemovitosti svědčí věcné břemeno práva chůze k pozemkům p. č. xxx a pa. č. xxx, oba ležící v předmětném kat. území. Věcná práva zatěžující předmětnou nemovitost evidována nejsou. Vlastnické právo nabyla žalobkyně na základě rozhodnutí valné hromady o rozdělení obchodní společnosti s právními účinky k 2. 9. 2016. Z výpisu z katastru nemovitosti, LV. č. xxx, podle stavu zápisu ke dni 29. 5. 1996, bylo zjištěno, že zapsaným vlastníkem předmětné nemovitosti byla Česká spořitelna a. s., IČO 45244782 a že část C - omezení vlastnického práva – uvedeného listu vlastnictví byla bez záznamu. Vlastnické právo nabyla na základě kupní smlouvy ze dne 3. 12. 1993. Z listiny Smlouva o nájmu nebytových prostor podle zákona č. 116/1990 Sb. v platném znění (nájemní smlouvy), nad rámec skutkových zjištění učiněných okresním soudem (bod 11. písemného odůvodnění rozsudku – dále jen odůvodnění) odvolací soud zjistil, že smluvní strany si sjednaly účinnost smlouvy již od 1. 1. 1994 a že nájemce byl oprávněn provádět stavební úpravy v objektu jen se souhlasem pronajímatele, na svůj náklad a s povolením příslušného stavebního úřadu. Z přípisu žalobkyně právnímu předchůdci žalované ze dne 21. 9. 2008, nad rámec zjištění dle bodu 11. odůvodnění, vyplývá, že žalobkyně sdělovala, že objekt si obhlédne až při ukončení nájmu. Z rubriky dokumentace (dokladové části) označené jako DON97 – OSTRAVA, objekt HOST HODOLANY, provozní soubor – RSU BOHUŇOVICE bylo zjištěno, že tato dokumentace byla vyhotovena v září 1996, společností SPOJPROJEKT s. r. o., pro investora SPT TELECOM a. s., pro místo stavby Olomouc. Tato dokladová část obsahovala vedle výpisu z katastru nemovitostí, snímku kat. mapy, dále sdělení k ohlášení stavebních úprav, vyjádření dotčených subjektů, včetně vlastníka stavby, České spořitelny a. s., která se zpracovateli dokumentace vyjádřila tak, že ke stavebním úpravám předmětné nemovitosti v Bohuňovicích v souvislosti s umístěním digitální technologie do stávající telekomunikační místnosti nemá připomínky a k tomuto dává souhlas. Práce budou provedeny na náklad investora a na základě příslušného povolení s tím, že po skončení prací budou konstrukční prvky (zdivo, fasáda, vnitřní omítky) uvedený do původního stavu. Z kopie výkresu půdorysu budovy č. p. xxx vyhotoveno v rámci akce "stavební úpravy objektu xxx" Ing. Arch. Irenou K. bylo zjištěno umístění předmětného prostoru/místnosti – označeného jako „technická místnost CETIN" v budově žalobkyně.

7. Skutkový stav odvolací soud na základě dokazovaní učiněného před okresním soudem (akceptovaných skutkových zjištění) a na základě dílem doplněného a zopakovaného v odvolacím řízení (§ 213 o. s. ř.) uzavírá potud, že již v roce 1964 tehdejší Rada místního národního výboru v Bohuňovicích nabídla budovu dřívější záložny, která byla v majetku místního národního výboru, k posouzení možnosti zřízení poštovního úřadu a automatické telefonní ústředny pro okolní obce s tím, že po projednání byly místnosti v domě č. p. xxx shledány jako vyhovující pro umístění pošty a místní národní výbor měl zahájit jednání pro realizaci uvedeného záměru. V místnosti v předmětné budově, která byla využívána jako sklad civilní obrany, byla nejdříve umístěna telefonní ústředna KLST58, v letech 1989 či 1990, tedy ještě předtím, než se vlastníkem budovy stala Česká spořitelna a. s., pak uvedená ústředna byla vyměněna za ústřednu ATZ63, kdy došlo k přepažení původní místnosti civilního skladu na dva oddělené prostory a v jednom z nich byla umístěna posléze uvedená telefonní ústředna. V roce 1997 došlo k výměně původně analogové ústředny za digitální ústřednu z důvodu nedostatečné kapacity analogové ústředny, kdy technologie digitální ústředny byla umístěna do původního prostoru, označovaného jako telekomunikační místnost, v níž samotná technologie zabírala 80 % prostoru; současně se souhlasem tehdejšího vlastníka České spořitelny a.s. probíhali stavební úpravy prostoru ústředny. Od roku 1993 předmětnou budovu vlastnila společnost Česká spořitelna a. s., která dne 21. 3. 1994 uzavřela jako pronajímatel se společností SPT TELECOM a. s. jako nájemcem smlouvu o nájmu nebytových prostor, jejímž předmětem měl být nájem nebytového prostoru označeného jako 6 m^2 v přízemí budovy č.p. xxx v Bohuňovicích za účelem provozu telefonní ústředny. Nový vlastník budovy, společnost Oswald a. s., hodlal předmětnou smlouvu vypovědět ke dni 31. 12. 2008. Žalobkyně je pak vlastníkem předmětné budovy v důsledku rozdělení právního předchůdce – obchodní společnosti Oswald a. s. s právními účinky k 2. 9. 2016.

8. Podle § 12 zákona č. 110/1964, o telekomunikacích, ve znění do 23. 4. 1992, odst. 1) organizacím spojů přísluší oprávnění: a) stavět a provozovat na cizích nemovitostech telekomunikační vedení nadzemní a podzemní včetně potřebných opěrných a vytyčovacích bodů, b) vstupovat a vjíždět v nezbytně nutném rozsahu při projektování, stavbě, provozu, opravách, změnách nebo odstraňování telekomunikačního zařízení na cizí nemovitosti, c) provádět nezbytné úpravy půdy a jejího porostu, zvláště odstraňovat stromoví překážející telekomunikačnímu vedení; odst. 3) za výkon oprávnění uvedených v odstavci 1 nejsou organizace spojů povinny poskytovat náhradu. Je-li však vlastník nebo uživatel nemovitosti, která není ve státním socialistickém vlastnictví, zřízením telekomunikačního zařízení podstatně omezen v běžném užívání nemovitosti, může žádat u stavebního úřadu, aby mu organizace spojů poskytla přiměřenou jednorázovou náhradu. Žádost musí být podána do šesti měsíců ode dne, kdy bylo telekomunikační zařízení uvedeno do provozu (užívání).

9. Podle § 107 odst. 14 zák. č. 151/2000 Sb., o telekomunikacích a změně dalších zákonů, věcná břemena vzniklá před účinností tohoto zákona zůstávají nedotčena.

10. Podle 147 odst. 1 zák. č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů, věcná břemena vzniklá přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona a jiné dohody, včetně dohod o náhradě za omezení vlastnického práva, sloužící k výkonu oprávnění podle § 90 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 151/2000 Sb., o telekomunikacích a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, uzavřené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona zůstávají nedotčeny.

11. Podle § 120 odst. 1 zák. č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, součástí věcí je vše, co k ní podle její povahy náleží a nemůže být odděleno, aniž by se tím věc znehodnotila.

12. Podle § 505 zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, součást věci je vše, co k ní podle její povahy náleží a co nemůže být od věci odděleno, aniž se tím věc znehodnotí.

13. Pro posouzení předmětné věci bylo zásadní vyřešení následujících otázek, a to, jaká je (byla) právní povaha technického zařízení označovaného jako telefonní ústředna, zda právní předchůdce

žalované byl oprávněn toto technické zařízení umístit dnes do budovy ve vlastnictví žalobkyně a na základě jakého právního důvodu a zda tento právní důvod trvá.

14. Pokud okresní soud v napadeném rozhodnutí dospěl v rámci právního hodnocení projednané věci k závěru, že telefonní ústředna, která byla (je) napojena na telekomunikační kabely, byla (je) součástí telekomunikačního vedení a že tak právnímu předchůdci žalované vzniklo oprávnění toto do předmětné budovy ve smyslu § 12 původního telekomunikačního zákona umístit a žalované pak toto dále provozovat, tedy oprávnění ve formě zákonné věcného břemene, pak krajský soud se s tímto závěrem, který vyústil k zamítnutí žaloby, ztotožňuje.

15. S ohledem na závěr o skutkové stavu, kdy byla telefonní ústředna do budovy umístěna, je třeba na věc aplikovat ust. § 12 původního telekomunikačního zákona a dále shora citovaná ustanovení navazujícího telekomunikačního zákona a zákona o elektronických komunikacích.

16. V rámci interpretace ust. § 12 původního telekomunikačního zákona je třeba připomenout, že smyslem a cílem tohoto zákona bylo mimo jiné i uspokojení potřeb obyvatelstva v oblasti telekomunikace (tj. dorozumívání se prostředky na dálku či přenášení zpráv), přičemž tento cíl měl být naplněn vytvořením jednotné telekomunikační sítě, která byla (a je) tvořena telekomunikačním vedení.

17. Telekomunikační vedení bylo a je nepochybně i věcí v právním smyslu (někdy označované jako liniová stavba) a jako prvek telekomunikační sítě, která měla sloužit k uspokojení potřeb obyvatelstva (tedy neomezeného počtu osob), se z pohledu svého účelu (funkčnosti) neobešla (neobejde) bez existence jiných telekomunikačních zařízení. Samotné vedení bez dalšího zařízení by jistě nemohlo naplnit svůj účel. Takovým telekomunikačním zařízením je pak zcela jistě i právě telefonním ústředna. Z povahy fyzické a funkční sounáležitosti je pak třeba podle odvolacího soudu na telefonní ústřednu nahlížet jako na součást telekomunikačního vedení, přičemž tento závěr musí nutně najít odraz v tom, že tehdejším organizacím spojů (či nástupnickým subjektům) náleželo v režimu zákona č. 110/1964 Sb., o telekomunikacích, oprávnění stavět (zřizovat/umísťovat) na cizích nemovitostech nejen samotné vedení (tj. drátové, bezdrátové – jeho prvky a kabelové vedení), ale i součásti tohoto vedení, tedy mimo jiné telefonní ústředny, a to i uvnitř staveb.

18. Pokud se žalobkyně snaží prosadit interpretaci ust. § 12 původního telekomunikačního zákona tak, že zákonné věcné břemeno mohlo svědčit pouze pro umístění telekomunikačního vedení (myšleno tedy telekomunikační dráty a kabely) a nikoliv i na technická zařízení, která mají s tímto vedením fyzickou a funkční sounáležitost, pak takový výklad naráží i na tehdejší právní úpravu věcných břemen, kdy občanský zákoník účinný v době od 1. 4. 1964 do 31. 3. 1983 připouštěl vznik věcného břemena pouze ze zákona (§ 495 OZ).

19. Jistě tak nebylo úmyslem zákonodárce vyčlenit fyzicky a funkčně související části technické infrastruktury z právního nástroje zajišťujícího stabilní oprávnění pro jejich zřízení a provozování (zákonné věcné břemeno) do prostředí, kde by takovéto stabilní oprávnění nebylo možno zajistit; takový postup by v tehdejší době jistě popíral racionalitu při budování telekomunikační sítě a rozvoji telekomunikací obecně a jistě by bránil rozvoji telekomunikací, což bylo nepochybně legitimním cílem oné právní úpravy. Při výkladu citovaného ustanovení je tak třeba dát přednost výkladu teleologickému, než výkladu ryze gramatickému, jak se dovolává žalobkyně. Ostatně ani tomuto nelze přisvědčit, neboť ust. § 12 odst. 1, písm. a) nelze vykládat izolovaně od náhradového pravidla obsaženého v odst. 3 § 12 původního telekomunikačního zákona, které vlastníkům nebo uživatelům nemovitostí přiznávalo nárok na jednorázovou přiměřenou náhradu, pokud zřízením telekomunikačního zařízení byli podstatně omezení v užívání nemovitosti. Z uvedeného pak podle odvolacího soudu nutně vyplývá, že zákonodárce založil možnost na/v cizí nemovitosti zřídit i jiná telekomunikační zařízení (viz § 1 zákona), něž pouhé vedení ve formě kabelů, drátů a opěrných či vytyčovacích bobů, jinak by totiž náhradu vázal pouze a jen na zřízení telekomunikačního vedení.

20. Pokud žalobkyně namítá, že v řízení nebylo objasněno splnění povinnosti právního předchůdce žalované ve vztahu k ust. § 17 odst. 2 původního telekomunikačního zákona, z čehož dovozuje, že toto mohlo mít vliv na existenci zákonného věcného břemena, pak s těmito závěry se odvolací soud neztotožňuje. Je třeba zdůraznit, že podle § 17 odst. 1 citovaného telekomunikačního zákona nebylo třeba ke stavbě telekomunikačního vedení (a nutno podotknout i jeho součástí) stavební povolení; tehdejší organizace spojů měli pouze veřejnoprávní povinnost předložit k souhlasu stavebnímu úřadu plán polohy vedení; dokonce tohoto nebylo ani třeba v případech stanovených prováděcími přepisu, kdy zejména nebyl dotčen obecný zájem nebo oprávněné zájmy vlastníků nebo uživatelů nemovitosti. Z žádného ustanovení telekomunikačního zákona pak podle odvolacího soudu nevyplývá, že by případné porušení této povinnosti mělo mít vliv na vznik a trvání zákonného věcného břemene. Pokud Ústavní soud dospěl v rámci rozhodnutí ze dne 16. 3. 2021, sp. zn. III. ÚS 2498/19, k závěru, že ani porušení notifikační povinnosti ve smyslu 12 odst. 2 původního telekomunikačního zákona, tj. porušení povinnosti ve vztahu k vlastníku či uživateli nemovitosti (jejichž majetková práva byla dotčena), nemělo vliv na vznik zákonného věcného břemene, pak podle odvolacího soudu tím spíše případné porušení ust. § 17 odst. 2 citovaného zákona v kontextu tehdejšího veřejnoprávního povolování telekomunikačních staveb, nemohlo mít vliv na vznik a trvání zákonného věcného břemena a že tedy platí závěr o tom, že zákonné věcné břemeno vzniklo přímo ze zákona, bez nutnosti splnění dalších podmínek. Mimochodem skutkový závěr soudu svědčí proto, že samotné umístění telefonní ústředny do předmětné budovy a následující výměna technologií byla uskutečňována vždy se souhlasem tehdejších vlastníků. Uvedené okolnosti a současně přezkum ust. § 12 původního telekomunikačního zákona před Ústavním soudem ve věci sp. zn. III. ÚS 2498/19, pak podle odvolacího soudu vylučují úvahy žalobkyně o výkladu původního telekomunikačního zákona okresním soudem nikoli ústavně konformním způsobem.

21. Jde-li o nájemní smlouvu uzavřenou mezi SPT TELECOM a. s. a Českou spořitelnou a. s. dne 21. 3. 1994 pak lze přisvědčit argumentaci žalované a jejímu odkazu na tam uváděnou judikaturu Nejvyššího soudu, že při existenci dříve vzniklého věcného břemene k užívaní předmětných prostor, nemůže platně k těmto prostorám vzniknout obligační nájemní vztah. Nadto podle odvolacího soudu ona nájemní smlouva nemohla být platně ani uzavřena, když vymezení pronajatých prostor jako „6 m^2 v přízemí budovy“ je z pohledu požadavku na náležitosti právního úkonu dle § 37 obč. zák. a judikatury naprosto neurčité. V tomto směru je vhodné připomenout, že judikatura i doktrína stran požadavku určitosti právního úkonu vycházela ze zásady, že k určitosti právního úkonu nepostačuje, že tato je stranám zřejmá, ale že nutně musí být zřejmá i objektivně, tedy z pohledu osob stojících mimo právní úkon. Odvolací soud tak nesdílí názor žalobkyně, že uzavření nájemní smlouvy má být snad důkazem toho, že zákonné věcné břemeno neexistovalo.

22. Konečně pokud žalobkyně dovozuje, že na existenci a rozsah zákonného věcného břemene měla vliv výměna technologie z analogové na digitální (v důsledku technologického pokroku v daném oboru lidské činnosti), pak ani s tímto názorem odvolací soud nesouhlasí. Funkce telefonní ústředny (viz shora) se výměnou technologie zcela jistě nemění, pouze nepochybně dochází ke zkvalitnění přenosu tel. signálu a rozšíření možnosti připojení účastníků do telekomunikační sítě. Jak vyplynulo z dokazování výslechem svědka H., v roce 1997 došlo k výměně původní analogové technologie za digitální, a to v prostoru, který byl původně vymezen pro technologii analogovou a nově instalovaná digitální technologie zabrala 80 % původního prostoru. Toto zjištění pak nedává prostor pro úvahu, že by výměna technologie, která sama o sobě neměla vliv na trvání zákonného věcného břemena, měla mít vliv na rozsah věcného břemene, když je jistě akceptovatelné, že zbývajících 20 % vymezeného prostoru „telekomunikační místnosti“ nutně musí sloužit jako manipulační prostor (např. pro pohyb osob v rámci kontroly či opravy technologie). Zbývá se vypořádat s námitkou žalobkyně, podle níž nebylo spolehlivě prokázáno, že zařízení je žalovanou provozováno. V tomto směru žalobkyně pomíjí, že ke svým tvrzením, resp. poté, co byla vyzvána k opravě žaloby stran požadavku určitosti žalobního žádání, předložila kopii výkresové

dokumentace vyhotovené ing. arch. Irenou K. v září 2021 vyhotovenou pro akci „Stavební úpravy objektu xxx“ ve stupni pro územní řízení a stavební povolení, která byla provedena k důkazu, přičemž dále z obsahu spisu vyplynulo, že žalovaná jako dotčený subjekt v rámci stavebního řízení v rámci vyjádření o existenci sítě el. komunikací s platností do roku 2023 sdělila, že v rámci stavebního záměru dojde ke střetu sítí el. komunikací (telekomunikační ústředna, kabely, vnitřní rozvody) a stanovila v tomto směru podmínky pro stavební záměr. Z uvedeného podle odvolacího soudu nechybně vyplývá skutečnost, že předmětné telekomunikační zařízení je dále provozováno a podmínky pro existenci zákonného věcného břemene vzniklého podle § 12 původního telekomunikačního zákona a trvajícího dle zák. č. 147/2005 Sb. jsou zachovány.

23. Z výše vyložených důvodů krajský soud rozsudek okresního soudu ve výroku I. dle ustanovení § 219 o. s. ř. jako ve výroku věcně správný potvrdil.

24. Odvolací soud dále přezkoumal správnost rozhodnutí okresního soudu stran náhrady nákladů řízení (související výrok II.). Okresní soud s ohledem na výsledek řízení správně v posuzované věci náhradu nákladů řízení přiznal žalované, jako procesně úspěšnému účastníku, dle ust. § 142 odst. 1 o. s. ř. a správně zvažoval, že žalované, která byla v řízení zastoupena advokátem, na náhradě nákladů řízení náleží náhrada na odměnu advokáta, náhrada jeho paušalizovaných hotových výdajů a náhrada cestovného společně s promeškaným časem. U uvedeném směru okresní soud dále správně určil tarifní hodnotu věci dle § 9 odst. 1 advokátního tarifu (dále jen AT) a rovněž sazbu mimosmluvní odměny dle § 7 bodu 5 AT v částce 1.500 Kč za jeden úkon právní služby. Okresní soud shledal na straně zástupce žalované, že tento v řízení provedl celkem 8 úkonů právní služby (viz bod 30 písemného odůvodnění rozsudku), za něž náleží plná odměna v sazbě dle AT a jeden úkon, za nějž náleží mimosmluvní odměna ve výši jedné poloviny. Odvolací soud s uvedeným závěrem nesouhlasí potud, že za náklad potřebný k účelnému bránění práva nelze v řízení považovat písemné vyjádření zástupce žalované ze dne 21. 4. 2022, neboť toto bylo učiněno bez výzvy soudu a bylo učiněno krátce před dalším jednáním ve věci, které se konalo dne 26. 4. 2022. Žalované, resp. jejímu zástupci, chtěl-li reagovat na podání žalobkyně tak ničeho nebránilo, aby toto vyjádření učinil u jednání dne 26. 4. 2022, nadto je třeba konstatovat, že uvedené podání v podstatné míře kopírovalo dosavadní procesní vyjádření žalované ve věci. Optikou nákladů potřebných k účelnému bránění práva žalovanou tak odvolací soud považuje náklady saturující odměnu advokáta žalované za 7 úkonu právní služby v sazbě 1.500 Kč a za 1 úkon, za nějž náleží mimosmluvní odměna v poloviční sazbě, tedy 750 Kč, celkem pak částka 11.250 Kč a dále náhrada na paušalizované výdaje advokáta dle § 13 odst. 1, 3 AT ve výši 300 Kč v souvislosti s 8 úkony právní služby, tj. celkem 2.400 Kč.

25. Jde-li o náhradu cestovních výdajů zástupce žalované tento v podání ze dne 22. 5. 2023 deklaroval, že k jednáním ve dnech 22. 11. 2021, 4. 5. 2022 a 18. 5. 2023, užil motorové vozidlo, kdy celkem bylo ujeto 1.686 km a k jednání dne 26. 4. 2022 byl užit prostředek veřejné hromadné dopravy. Zástupce žalované tak uvedeným způsobem deklaroval, že jedna zpáteční jízda z jeho sídla k soudu a zpět činila 562 km, což zcela odpovídá objektivovanému údaji ze serveru mapy.cz/plánování tras s tím, doplněním, že jedna jízda trvá 3 hod. 6 minut. V rozporu s uvedeným pak dle odůvodnění okresní soud vycházel z jedné zpáteční cesty v délce 642 km a době trvání 6 hodin (viz 12x 30 minut). Odvolací soud tak revidoval výpočet okresním soudem učiněný, když vycházel z toho, že kombinovaná spotřeba vozidla advokáta žalované Volkswagen Touager stanovená metodikou 2015/45W činí 6,8 l motorové nafty/km. Za jízdu k jednání dne 22. 11. 2021 při celkově ujeté vzdálenosti 562 km, vyhláškové ceně nafty 47,10 Kč, průměrné spotřebě 6,8l/100 km, vyhláškové sazbě za 1 km 4,70 Kč tak na náhradě cestovné náleží 4.441 Kč, při aplikaci vyhlášky č. 511/2021 Sb. Za jízdu k jednání dne 4. května 2022 při celkově ujeté vzdálenosti 562 km, vyhláškové ceně nafty 36,10 Kč, průměrné spotřebě 6,8l/100 km, vyhláškové sazbě za 1 km 4,70 Kč, tak na náhradě cestovné náleží 4.021 Kč, při aplikaci vyhlášky č. 511/2021 Sb. Za jízdu k jednání dne 18. května 2022 při celkově ujeté vzdálenosti 562 km, vyhláškové ceně nafty 44,10 Kč, průměrné spotřebě 6,8l/100 km, vyhláškové sazbě za 1 km 5,20 Kč, tak na náhradě na cestovné náleží 4.608 Kč, při

aplikaci vyhlášky č. 467/2022 Sb. Náhrada za promeškaný čas pak v situaci, kdy jedna jízda trvá 3 hod. 6 minut představuje tzv. 7 půlhodin, tedy 14 půlhodin za cestu zpáteční, což celkem za tři jízdy činí tzv. 42 půlhodin, tedy ve smyslu § 14 odst. 1, 3 AT částku 4.200 Kč. V souvislosti s účastí u jednání dne 26.4. 2022 pak na náhradě na cestovné náleží náhrada prokázaných cestovních výdajů prostředkem veřejné dopravy (vlakem Českých drah a. s. a vlakem Regiojet, STUDENT AGENCY k. s.) v částce 656 Kč a náhrada promeškaného času v rozsahu 12 půlhodin, tj. 1.200 Kč (jedna jízda 2 hod. 40 minut). Celkem tak na náhradě cestovních výdajů a promeškaného času advokáta náleží žalované 19.126 Kč. V situaci, kdy zástupce žalované vykonává advokacii ve prospěch obchodní korporace, jejímž předmětem je výkon advokacie a která je plátcem daně z přidané hodnoty, je součástí náhrady nákladů řízení dle § 137 odst. 3 o. s. ř. i náhrada na tuto daň v sazbě 21 % počítaná z odměny ve výši 11.250 Kč, náhrady hotových výdajů ve výši 2.400 Kč, náhrady promeškané času ve výši 5.400 Kč a cestovních výdajů 13.070 Kč, vyjma jízdného vlakem, tedy z částky 32.120 Kč a tato náhrada činí 6.745,20 Kč. Celkem je tak žalobkyně povinna zaplatit žalované na náhradě nákladů řízení před okresním soudem částku 39.521,20 Kč. Pokud okresní soud přiznal částku 42.078,05 Kč, pak jeho rozhodnutí nebylo správné a odvolací soud jej vyloženým způsobem změnil.

26. O nákladech odvolacího řízení rozhodl krajský soud dle ustanovení § 224 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s ustanovením § 142 odst. 1 o. s. ř., když žalovaná byla v odvolacím řízení z procesního hlediska zcela úspěšná, neboť odvolání žalobkyně nebylo vyhověno. Žalobkyně tedy má povinnost uhradit žalované plnou náhradu účelně vynaložených nákladů odvolacího řízení, které sestávají z odměny za zastupování advokátem dle ustanovení § 7 bod 5, § 11 vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátní tarif (dále jen a. t.) ve výši 3.750 Kč (2x 1.500 Kč – sepis vyjádření k odvolání žalobkyně a účast u jednání dne 10. 10. 2023 dle ustanovení § 11 odst. 1 písm. k/ a g/ a. t.), 1x 750 Kč (poloviční sazba dle § 11 odst. 2 , písm. f) AT – účast při vyhlášení rozhodnutí odvolacího soudu) a dále z paušální náhrady hotových výdajů advokáta žalované ve výši 900 Kč (3x 300 Kč dle ustanovení § 13 odst. 1 a 3 a. t.), cestovného právního zástupce žalované prostředkem veřejné hromadné dopravy (vlakem českých drah a.s. a Regiojet – Student agency k.s.) k jednání dne 10. 10. 2023 v ceně zpátečního jízdného 1.075 Kč (581 + 494) a k jednání dne 19. 10. 2023 vlakem Českých drah a. s. Leoexpress v ceně zpátečního jízdného 2.065 Kč (756 + 1.309) a náhradě promeškaného času v rozsahu tzv. 24 půlhodin, tj. v částce 2.400 Kč, když jedná jízda činí 2 hod. 40 minut. Jak výše uvedeno, náleží k náhradě nákladů řízení i náhrada na daň z přidané hodnoty počítaná v sazbě 21 % z odměny 3.750 Kč, náhrady hotových výdajů ve výši 900 Kč, náhrady promeškaného času 2.400 Kč, tedy částka 1.408 Kč. Celkem tak žalované na náhradě nákladů odvolacího řízení proti žalobkyni náleží 11.670,50 Kč. Pokud zástupce žalobkyně na nákladech rovněž požadoval zvlášť účtované náklady místního přepravného, pak tyto nebyly přiznány, neboť jsou kryty paušalizovanou náhradou hotových výdajů dle § 13 odst. 1, 4 AT. Náhrada na daň z přidané hodnoty, jak uvedeno výše, nebyla určena z ceny jízdného veřejných hromadným prostředkem – vlakem, neboť se nejedná na straně zástupce účastníka o jeho zdanitelné plnění.

27. Místo plnění u náhrady nákladů řízení určil krajský soud v souladu s ustanovením § 149 odst. 1 o. s. ř. k rukám advokáta žalované s tím, že lhůtu k plnění určil třídenní v souladu s ustanovením § 160 odst. 1 věta před středníkem o. s. ř., když s ohledem na výši částky nákladů řízení neshledal důvody pro povolení delší lhůty plnění či povolení plnění ve splátkách.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je dovolání přípustné**, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodovací praxi dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak. Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen

dovolací soud. Dovolání lze podat k Nejvyššímu soudu ČR v Brně prostřednictvím Okresního soudu v Olomouci ve lhůtě **dvou měsíců** ode dne doručení tohoto rozsudku.

Samostatné dovolání jen proti výroku II. a III. přípustné **není**.

Olomouc 19. října 2023

Mgr. Pavel Telec
předseda senátu

v z. Mgr. Bronislav Beran v. r.
pověřený člen senátu